

۲۰۲۷۷۷۷
فصل

بسم الله الرحمن الرحيم

بلند مرتبگی و مشارکت زنان در آموزه های قرآن

"سمیه مقیمی"

سرشناسه: مقیمی، سمیه، ۱۳۶۱ - عنوان و نام پدیدآور: بلندمرتبگی و مشارکت زنان در آموزه‌های قرآن اسمیه مقیمی.

مشخصات نشر: قم: خادم الرضا (ع)، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۱۲۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۹۰-۹۹-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه

موضوع: زنان در اسلام / Women in Islam / زنان در قرآن / Women in the Qur'an / زنان - وضع اجتماعی - جنبه‌های

مذهبی - اسلام / Women - Social conditions - Religious aspects - Islam / زنان - وضع حقوقی و قوانین - مطالعات

تلمیعی / Women - Legal status, laws, etc. - Comparative studies

رده بندی کنگره: BP۲۳۰/۱۷۲

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۳۱

شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۵۱۵۲۹

بلندمرتبگی و مشارکت زنان در آموزه‌های قرآنی

مؤلف: سمیه مقیمی

ناشر: خادم الرضا (ع)

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

تیراژ: ۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۹۰-۹۹-۵

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

جميع حقوق برای انتشارات خادم الرضا (ع) محفوظ است.

ارتباط با ما:

قم، خیابان صفاییه (پشت)، انتهای کوچه ۲۸، پلاک ۲۸۷
صندوق پستی ۱۱۱۹ - ۳۷۱۹۵

صفحه اینستاگرام @khademoorooza
نمایش تصویر، معرفی کتابها و مطالب مرتبط با انتشارات

کانال سروش @khademoorooza
استماع رسانی آخرین اخبار و تازه های نشر

تلفن ۳۷۷۲۲۱۲۲ - ۳۷۷۳۶۱۶۵ - ۰۲۵
۰۹۱۲ ۳۵۱ ۳۶۸۹ - ۰۹۱۲ ۷۲۶ ۱۳۰۵

فروشگاه مجازی انتشارات Kh-reza.ir
با امکان خرید محصولات و بهره مندی از تخفیف ویژه

مسئله پیامکی ۳۰۰۰۹۹۱۹۶۰
عضویت در باشگاه مخاطبین با ارسال عدد ۱۱۲

عزیزانی که از طریق سایت و یا سامانه پیام کوتاه به باشگاه مخاطبین
انتشارات خادم الرضا (ع) می پیوندند به قید قرعه جوایزی اهدا میگردد.

.... فصل اول: جایگاه زن در برخی ملل ، اقوام و ادیان

۱۶.....	زن در ادوار مختلف تاریخ
۱۸.....	نمونه‌هایی از چگونگی برخورد ملت‌ها با زنان
۱۸.....	هند
۱۸.....	ایران
۱۹.....	مصر قدیم
۱۹.....	یونان
۲۰.....	روم
۲۰.....	آشوری‌ها
۲۱.....	چین
۲۱.....	عرب‌ها و عربستان
۲۴.....	زن در نگاه پیروان ادیان
۲۷.....	در فرهنگ سنتی مغرب زمین

.... فصل دوم: مقام و منزلت زن در اسلام

۳۶.....	زن و مرد دارای سرشتی واحد
---------	---------------------------

۳۷	 برخی از حقوق زنان در سوره نساء
۳۷	 ۱. آفرینش زنان
۳۸	 ۲. حقوق دختران یتیم
۳۹	 ۳. ارث زن
۴۰	 ۴. تفاوت میان سهم میراث مرد و زن
۴۰	 ۵. پرداخت مهریه
۴۳	 ۶. حرام بودن ازدواج با محارم
۴۴	 ۷. مسئولیت پذیری بانوان
۴۶	 ۸. احترام به زنان
۴۹	 ۹. استقلال زنان
۵۱	 ۱۰. دیانت و اعتقادپذیری
۵۱	 ۱۱. فروع دینی
۵۲	 ۱۲. رعایت حقوق زنان
۵۳	 محصول نگرش اسلامی و غربی به حقوق زنان

.... فصل سوم: امتیازات زنان در اسلام

۵۹	 ۱. اهمیت اسلام به احیای شخصیت زن
۶۱	 ۲. مقام و منزلت زن از منظر آیات قرآن
۶۱	 یک) تساوی مقام زن و مرد
۶۴	 دو) ویژگی های منحصر به فرد زنان
۶۴	 الف. زن و تکثیر نسل انسان
۶۵	 ب. زن و ایجاد آرامش
۶۶	 ج. زن و مقام مادری
۶۸	 سه) برابری در پاداش اعمال
۶۹	 چهار) اعطای حق تعلیم و تربیت

۶۹	پنج) آزادی زنان
۷۱	شش) پرهیز از یکسان‌گری
۷۳	هفتم) اسوه بودن زنان در قرآن
۷۳	۱. حضرت زهرا علیها السلام
۷۵	۲. حضرت مریم علیها السلام
۷۷	۳. آسیه
۷۸	۴. مادر حضرت موسی علیه السلام

.... فصل چهارم: اسلام و مشارکت اجتماعی زنان

۸۳	یک) مصادیق حضور اجتماعی، سیاسی و فرهنگی زنان
۹۵	دو) نقش زنان در به ثمر رساندن انقلاب اسلامی
۹۷	سه) مشارکت زنان پس از پیروزی انقلاب در جریان دفاع مقدس
۹۷	الف. فعالیت‌های پشتیبانی و تدارکاتی
۹۷	ب. فعالیت‌های امدادی و درمانی
۹۸	ج. فعالیت‌های مربوط به شهدا و رسیدگی به خانواده رزمندگان
۹۸	د. فعالیت‌های فرهنگی
۹۸	ه. تقویت روحیه رزمندگان
۹۸	چهار) دستاوردهای اجتماعی زنان در نظام جمهوری اسلامی
۹۹	پنج) بایسته‌های بانوان در اجتماع
۱۰۰	۱. نحوه سخن گفتن
۱۰۱	۲. لباس زن در خارج از منزل
۱۰۳	۳. پایپوش زنان مسلمان
۱۰۴	۴. پرهیز از حضور در محل‌های پر رفت و آمد
۱۰۴	۵. خویشن‌بانی از دیدگان خود و نگاه دیگران

نگاه به زنان نامحرم، وسیله گمراهی.....	۱۰۵
شش) مروری بر آسیب شناسی مشارکت اجتماعی بانوان	۱۰۷
الف. آثار نامطلوب فردی و خانوادگی	۱۰۸
ب. آثار نامطلوب اجتماعی	۱۰۸
ج. تغییر تدریجی گرایش های الهی به مادی	۱۱۰
د. وجود سنت ها، گرایش ها، عادات و رفتارهای غیر اصیل.....	۱۱۱
ه. وجود جریان روشن فکری بیمارگونه و وابسته	۱۱۲
هفت) راه های تقویت مشارکت اجتماعی زنان	۱۱۴
عوامل مؤثر بر مشارکت اجتماعی زنان	۱۱۷
۱. آموزش	۱۱۷
۲. آگاهی بخشی	۱۱۸
۳. توانا سازی و ایجاد فرصت های اجتماعی	۱۱۸
۴. اصلاح باور عمومی	۱۱۸
سخن آخر.....	۱۲۱
منابع و مأخذ.....	۱۲۳

سپیده

از نظر اسلام، زن نیز مانند مرد، رسالت الهی - انسانی دارد و باید ضمن مشارکت و همیاری، زمینه حضور فعال خود را در همه عرصه‌ها فراهم آورد. در قرآن کریم زن یکی از زیباترین مظاهر لطف و رحمت الهی است که با خلقتش، آسایش و آرامش به عالم هستی اهدا گشته است. آنجا که خداوند می‌فرماید:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْتَكَرُونَ﴾^۱

و از نشانه‌های او اینکه از [نوع] خودتان همسرانی برای شما آفرید، تا بدان‌ها آرام گیرید، و میان‌تان دوستی و رحمت نهاد. آری، در این [نعمت] برای مردمی که می‌اندیشند، قطعاً نشانه‌هایی است.

زن موجودی است که بخش زیادی از ابعاد روحی او، به واسطه عاطفه شکل گرفته و بسیار لطیف و حساس می‌باشد. با این وجود، بایستی در مقام ارتباط با او، شرایط لطافت و عذوفت ملاحظه شود، چنانچه عذوفت لازم صورت نگیرد، ممکن است صدمه دیده و آرام آرام پژمرده و افسرده گردد.

قرآن کریم، زن و مرد را در حقیقت و هویت انسانی برابر دانسته و آنها را مکمل یکدیگر می‌داند. قرآن کریم زمانی که از مقام انسان و حقیقت او سخن به میان می‌آورد، او را صاحب کرامت معرفی کرده و تفاوتی میان دو جنس زن و مرد قائل نمی‌شود. در توصیف حقیقت انسان، او را از سایر مخلوقات برتری

داده، بلکه گام های مؤثری برای رفع تبعیض و بالا بردن مقام زن برداشته است. اسلام همه آن حقوق انسانی و اجتماعی را که مرد از آن برخوردار است، برای زن نیز مقرر کرده؛ و همچنین بر اساس فطرت و ساختمان جسمانی و روحی و آنچه مناسب حال اوست، وظایفی را برای زن در نظر گرفته است. اسلام مرد را به دلیل کنترل احساسات عاطفی و توانایی و مقاومت در برابر مشکلات و صبر بر سختی ها مسئول امور زن قرار داده، تا از زن دفاع کند و از دسترنج خود بر او انفاق و خرج نماید.

در مورد مسئولیت پذیری و انجام مسئولیت، زن با مرد برابر است و از دیدگاه اسلام، زن می تواند به صورت مستقیم خرید و فروش، حق تملک و انجام دیگر معاملات را داشته و در سرنوشت اجتماعی خود مشارکت داشته باشد که این نیز یکی از مظاهر تجلیل زن در اسلام است.

خداوند در قرآن فرموده است که انسان ها را از زن و مرد آفریده است، همه باهم برابرند و معیار برتری نزد خداوند، عمل صالح و تقوا است؛ چنان که فرموده است:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾^۱

ای مردم! ما شما را از مرد و زنی آفریده ایم و شما را تیره تیره و قبیله قبیله نموده ایم تا همدیگر را بشناسید، بی گمان گرامی ترین شما نزد خداوند متقی ترین شما است. مسلماً خداوند دانا و باخبر است.

خداوند در قرآن مجید از زنان در کنار مردان این گونه تعریف نموده است:

﴿إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ

وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا^۱

مردانِ مسلمان و زنانِ مسلمان، مردانِ با ایمان و زنانِ با ایمان، مردانِ فرمانبردار فرمان خدا و زنانِ فرمانبردار خدا، مردانِ راستگو و زنانِ راستگو، مردانِ شکیبا و زنانِ شکیبا، مردانِ فروتن و زنانِ فروتن، مردانِ بخشایش‌گر و زنانِ بخشایش‌گر، مردانِ روزه‌دار و زنانِ روزه‌دار، مردانِ پاک‌دامن و زنانِ پاک‌دامن و مردانی که بسیار خدا را یاد می‌کنند و زنانی که بسیار خدا را یاد می‌کنند، خداوند برای همه آنها آمرزش و پاداش بزرگی فراهم ساخته است.

زن در اسلام، همان مقام شامخ انسان را دارد؛ زیرا زن و مرد در انسان بودن تفاوتی ندارند، در ارزش‌ها تفاوتی ندارند و مسئولیت‌های مشترکی را در اداره جامعه به عنوان یکی از ارکان عمده آن، بر عهده دارند و تنها رعایت تقوا، ملاک برتری آنهاست.

اسلام، با آن آیین مترقی و پیشرفته خود، برای زن ارزش و احترام بسیاری قایل است. زن در مفهوم انسانیت با مرد هیچ‌گونه فرقی ندارد و مرد را بر او امتیازی نیست. زن، مانند مرد، عضو کامل جامعه است و شخصیت حقوقی مستقل دارد.

زن در جامعه اسلامی، برخوردار از استقلال فکری و اقتصادی است و در زندگی خود، در تصمیم‌گیری آزاد است و به میل خود بر اساس موازین شرعی می‌تواند با هر که بخواهد، ازدواج کند. زن از لحاظ شخصیت حقوقی، تا آنجا مستقل است که می‌تواند برای شیر دادن مولودش، از شوهرش مزد مطالبه کند و بدون دخالت شوهر، می‌تواند کشاورزی یا تجارت کند.